

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Preventivní restrukturalizace

Podnikatelé mají přetrvávající tendenci řešit blížící se úpadek prostřednictvím insolvence. Před pár lety ovšem byl do českého práva zaveden institut tzv. preventivní restrukturalizace, který je podrobně upraven v zákoně č. [284/2023](#) Sb., o preventivní restrukturalizaci (dále jen „zákon o preventivní restrukturalizaci“). Hlavní metou zákona je nastavení podmínek pro efektivnější předcházení úpadku, při současném obnovení provozuschopnosti podniku. Institut preventivní restrukturalizace nabízí podnikatelům včasné řešení finanční krize v diskrétním, citlivém a flexibilním režimu, za účelem předejití destruktivních dopadů běžné insolvence.

K čemu preventivní restrukturalizace slouží a komu je určena?

Klíčem k úspěšné restrukturalizaci podniku je její včasné zahájení a efektivní realizace. Přesně na to cílí zákon o preventivní restrukturalizaci. Restrukturalizace by měla být zahájena v momentě, kdy je podnik stále ještě životaschopný, ale už vykazuje varovné signály budoucích finančních potíží. Za takové signály bývá považována například klesající likvidita (tj. časté potíže s úhradou faktur ve splatnosti nebo zvyšující se závislost na externím financování), ztráta klíčových zákazníků, zastarávání produktů, klesající efektivita výroby apod. K vyhodnocení finančního zdraví podniku Ministerstvo spravedlnosti dokonce vytvořilo aplikaci (dostupnou >>>[zde](#)), kterou může každý podnikatel využít k ověření, zda mu nehrozí finanční distress či dokonce úpadek.

Ačkoliv preventivní restrukturalizace představuje praktický nástroj pro včasné předcházení úpadku, není přístupná úplně všem. Nemohou ji využít například banky, spořitelny a úvěrní družstva, obchodníci s cennými papíry, finanční instituce nebo pojišťovny. Současně ji nemohou využít ani podnikatelé, kteří nejsou v dobré víře v obnovu provozuschopnosti jejich podniku, kteří tím sledují nepoctivý záměr, kteří jsou v likvidaci nebo kteří se v úpadku již nacházejí (popř. se nacházeli v posledních 5 letech). Proces preventivní restrukturalizace má několik stádií. Nejprve musí dojít k předložení sanačního projektu klíčovými věřitelům, následně k sestavení a schválení restrukturalizačního plánu a na závěr k jeho (pokud možno úspěšné) realizaci.

Sanační projekt jako „ekonomická diagnóza“

Proces preventivní restrukturalizace se zahajuje písemnou výzvou k jednání o restrukturalizačním plánu klíčovými věřitelům a současným oznámením o zahájení procesu restrukturalizačního soudu. Přílohou výzvy zasílané věřitelům by měl být sanační projekt. V sanačním projektu pak podnikatel představí restrukturalizační opatření, která by na základě realistických předpokladů měla zajistit zachování či obnovu provozuschopnosti závodu. Současně v něm předloží podnikatelský plán pro období preventivní restrukturalizace a odůvodní svou schopnost zajistit plynulý chod podniku minimálně do dne účinnosti restrukturalizačního plánu.

Výhodou preventivní restrukturalizace je možnost selektivity. Podnikatel si sám určuje, které věřitele (tzv. dotčené strany) do procesu zahrne a které nikoli. Nedotčení věřitelé pak zůstávají stranou celého procesu a jejich nároky se řeší standardním způsobem. Flexibilita spočívá také v tom, že podnikatel může za účelem usnadnění přípravy restrukturalizačního plánu uzavřít s věřitelem

dohodu, že po dobu trvání preventivní restrukturalizace (a) nebude po podnikateli žádat zaplacení své pohledávky, (b) neukončí jeho úvěrové financování, (c) nepostoupí pohledávku za podnikatelem jiné osobě, nebo (d) nepřistoupí k výkonu zástavního práva či vymáhání dluhů podnikatele. Tímto krokem si může podnikatel zajistit vhodné podmínky pro realizaci preventivní restrukturalizace, aniž by se dostal do ještě hlubší krize, která by jej mohla v konečném důsledku „poslat“ do insolvence.

Restrukturalizační plán a jeho schvalování

Zatímco sanační projekt je prvním návrhem řešení finanční krize, restrukturalizační plán je tím hlavním právním rámcem celého procesu. Tento plán nastavuje nová práva a povinnosti mezi podnikatelem a dotčenými věřiteli, za účelem odvrácení hrozícího úpadku prostřednictvím konkrétních majetkových, závazkových či provozních opatření. Dokument se člení na popisnou část, která specifikuje příčiny finančních potíží a dokládá výhodnost preventivní restrukturalizace ve srovnání s insolvenčí, a na závaznou část, jež konkretizuje přijatá restrukturalizační opatření, změny v právech věřitelů nebo způsoby nakládání s aktivy.

Mezi jednotlivá restrukturalizační opatření patří zejména restrukturalizace majetku (např. jeho prodej), restrukturalizace závazků (např. změna splátkového kalendáře), restrukturalizace vlastního kapitálu (např. zvýšení vlastního kapitálu příplatkem či novým vkladem), jakož i provozní změny (např. změny v produktové skladbě, změny ve způsobu nabízení a prodeje výrobků, úsporná opatření apod.).

Preventivní restrukturalizace je postavena na konsenzu. Restrukturalizační plán je přijat, pokud byl přijat všemi skupinami dotčených stran, pro což se v každé skupině vyžaduje nejméně tříčtvrtinová většina hlasů. Hlasování lze eventuálně nahradit uzavřením dohody o přijetí restrukturalizačního plánu ve formě notářského zápisu, uzavřené mezi podnikatelem a většinou dotčených stran. Pokud některá z dotčených skupin restrukturalizační plán nepřijme, může její nesouhlas při splnění zákonných podmínek nahradit soud.

Závěrem

Preventivní restrukturalizace končí buď úspěšným splněním restrukturalizačního plánu, nebo neúspěchem. K němu dochází například právní mocí rozhodnutí o úpadku podnikatele ve standardním insolvenčním řízení nebo jednoduše nesplněním podmínek restrukturalizačního plánu. Proces je formálně uzavřen také v okamžiku, kdy soud restrukturalizační plán nepotvrdí nebo zruší jeho účinnost. Preventivní restrukturalizace v každém případě přináší podnikatelům zajímavou možnost restartu podnikání bez nutnosti insolvence. Pro věřitele pak tento proces znamená nejen vyšší míru uspokojení (ve srovnání s insolvenčí), ale i zachování obchodního partnera, což je v dlouhodobém horizontu velice důležitý benefit.

JUDr. Jindřich Vítek, Ph.D.,

zakladatel advokátní kanceláře Matzner & Vítek a odborný asistent na právnické fakultě

[Matzner & Vítek](#)

120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 254 555

e-mail: info@matznervitek.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční - judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)